# *keramiske noter 56/2022*

*28. årgang*

*Keramikkens Venner*


## Reviews · Besprechungen · anmeldelser · Besprechungen · Reviews

***redigeret af Gunnar Jakobsen***

***After Glow.*** New Nordic Porcelain. Ed. by Bettina Køppe, Catrine Danielsen & Andreas Rishoved. Arnoldsche Art Publishers [Website: www.arnoldsche.com], Stuttgart 2022. 198 s. ill. litt. ib. 38 €.

[s 7 Foreword; s 9-10 The Establishment of New Nordic Porcelain Forum. By Catrine Danielsen, Bettina Køppe & Andreas Rishoved; s 13-19 Post-Factory Ceramics. By André Gali; s 25-26 White Light, White Heat. Contemporary Work in Porcelain. By Glenn Adamson; s 31-32 Obsolescence and Renewal. By Neil Brownsword; s 49-145 After Glow - Contemporary Porcelain. The Process and Results of 13 Artists Working at Nordic Residencies; s 146-152 Royal Copenhagen Porcelain Manufactory and Bing & Grøndahl; s 153-156 From Renewal to Commercialisation. By Mirjam Gelfer-Jørgensen; s 158-160 Gustavsberg Porcelain Factory; s 161-169 Gustavsberg Porcelain Factory. A Living History. By Ulrika Schaeder; s 170-72 Porsgrunds Porselænsfabrik; s 173-179 Porsgrunds Porselænsfabrik. A Norwegian Porcelain Manufactory against All Odds. By Peder Valle; s 180-182 Arabia; s 183-194 The Fin(n)ish(ed) Ceramics Industry. By Elise Simonsson; s 196-197 Artists. Heidi Bjørgan, Ane Fabricius Christiansen, Michael Geertsen, Ann-Britt Haglund, Mette Hannemann, Kirsi Kivivirta, Veera Kulju, Irene Nordli, Pauliina Pöllänen, Andrea Scholze, Anne Tophøj, Martin Woll Godal, Karol Zarbock].

I 2017 fandt et seminar sted i Kunsthall Grenland i Porsgrunn i forbindelse med en soloudstilling af Torbjørn Kvasbø. Som foredragsholdere var også inviteret Bettina Køppe, Irene Nordli og Mia E. Gøransson. Det blev begyndelsen til et nyt nordisk projekt med fokus på porcelæn og den nordiske porcelænsindustri. Første skridt blev dannelsen i 2018 af New Nordic Porcelain Forum, et netværk for kunstnere, organisationer og individer, der deler interessen for porcelæn som et kunstnerisk materiale og dets kulturhistorie i industriel sammenhæng. Projektet har fast base på Kunsthallen Grenland i Porsgrunn med Andreas Rishoved som ledende koordinator og det er støttet af Nordisk Kulturfond samt en lang række af nordiske og nationale både offentlige og private fonde og organisationer.

Projektet har siden stiftelsen udviklet sig imponerende gennem samarbejdet mellem netværkets mange aktører, som er mødtes til møder, seminarer og værkstedsophold med reflektioner over nordisk identitet, kunstneriske praksisser mv. Næste fase var gennemførelsen i august 2021 af i alt 13 udvalgte nordiske kunstneres residencies fordelt på fire nordiske keramiske virksomheder: Porsgrunds Porselænsfabrik/Porselensverkstedet 1400º, Norsk Teknisk Porselen, Gustavsbergs porslinsfabrik og Arabia Art Department Society, mens Ane Fabricius Christiansen arbejdede stedsspecifikt med kaolin på Bornholm.

Værkerne, der udførtes under disse residencies er kernen i en udstilling med titlen *After Glow – New Nordic Porcelain*, der i 2022 er blevet vist i Norge og Sverige, og i Danmark på CLAY. I forbindelse med udstillingen er udkommet den engelsksprogede publikation med samme titel.

Der er stor grund til at glæde sig over, at dette ambitiøse projekt, midt i en tid med Covid-19, lod sig udfolde med rejser og ophold på tværs af de nordiske lande. Det er intet mindre end imponerende, at det lykkedes at gennemføre det praktiske samarbejde mellem kunstnerne og virksomhederne og ikke mindst, at virksomhederne åbnede mulighed og faciliteter for disse residencies.

Det er bogens store fortjeneste, at der her i overskuelig form af forskellige forfattere oprulles den dramatiske historie om de nordiske porcelænsfabrikkers storhed og nationale betydning fra slutningen af 1800-tallet gennem store dele af 1900-tallet, indtil i dag, hvor produktionen for længst er flyttet til Østen og kun meget begrænsede aktiviteter foregår i virksomhedernes gamle industribygninger. Det er en historie, vi kender alt for godt fra Danmark, hvis hæderkronede fabrikker, Den kongelige Por-

celainsfabrik og Bing & Grøndahl [Royal Copenhagen 1987] i dag ejes af Fiskars Group i lighed med blandt andre Iittala, Arabia og Rörstrand. Det er tankevækkende, at fabriksbygningerne i Norge, Finland og Sverige er forblevet hjemsted for keramiske aktiviteter; det er desværre ikke tilfældet i Danmark, hvor de gamle bygninger er afhændet, hvilket fremgår af Mirjam Gelfer-Jørgensens artikel "From Renewal to Commercialisation" (s 153-156).

Formålet med New Nordic Porcelain er indkredsningen af, hvordan porcelænet indgår i de nye bevægelser inden for den nordiske keramiske samtidskunst. Hvilken rolle spiller den lange historie om samarbejdet mellem industri og kunstnere i dag, hvor den betydningsfulde keramiske kunst i de senere årtier er udviklet på individuelle kunstneres egne værksteder med det enkelte værk i centrum. Oprøret mod netop det funktionsbestemte og kommercialiseringen af produkterne, som ligger i fabrikkernes DNA, har været medvirkende til udviklingen af bevidstheden om 'craft' som en selvstændig kunstform, som vi kender det i dag.

Forskellige vinkler på denne udvikling fra 'smukke hverdagsting' til 'studio craft' behandles i publikationens meget læseværdige tre artikler af henholdsvis André Gali (s 13-19), Glenn Adamson (s 25-26) og Neil Brownsword (s 31-32), der sætter forløbet i en international sammenhæng med eksempler fra bl.a. det gamle, store, engelske keramikcentrum Stoke-on-Trent. Her fremhæves også nutidens interesse for tingenes materialitet, som manifesterer sig på en lang række områder og har givet fornyet opmærksomhed på samtidskeramikken.

Kernen i *After Glow* er naturligvis de 13 keramikeres værker, som har kunnet ses på udstillingen, og hvor hver kunstner får sit afsnit i publikationen med interview og billeddokumentation. Sammenfattende fremgår det, at der er tre hovedkilder til værkerne: Porcelænets lange kulturhistorie, sporerne efter produktionen på fabrikkerne og naturen som inspiration, der har givet en form for fælles afsæt for processerne. Porcelænet som materiale åbner for eksperimenter og værker, der spænder fra det figurative til det abstrakte, fra det organiske til det geometriske og det designorienterede til det konceptuelle. Mangfoldigheden af udtryk er slående og berigende og en hyldest til porcelænets evige fascinationskraft.

Sidst, men ikke mindst, er bogen *After Glow – New Nordic Porcelain* en fryd at få i hænderne. Den er fornemt illustreret med nye fotografiske optagelser fra værkstederne under processen af fotografen Dorte Krogh og med grafisk design af Rasmus Koch Studio, Charlottenlund. Bettina Køppe har stået for koncept og redigering og er derudover en drivende kraft i hele projektet. Udgivelsen af bogen på forlaget Arnoldsche vil sikre, at den kommer vidt omkring, hvad den i høj grad fortjener.

Med bog og udstilling *After Glow - New Nordic Porcelain* er New Nordic Porcelain Forum trådt i karakter som en vigtig stemme for nordisk samtidskeramik.

*Bodil Busk Laursen*